

Semiootika osakonna bakalaureusetöö juhend

Vastu võetud TÜ filosoofia ja semiootika instituudi nõukogu otsusega 10.12.2024.

Bakalaureusetöö on üliõpilase iseseisev uurimistöö, mille tegemine aitab sisse elada valitud erialasesse probleemi ning annab uurimustöö planeerimise ja läbiviimise kogemuse erialase kirjanduse ja metoodikaga töötamisest teadustöö vormistamiseni. Bakalaureusetöö võib olla teoreetilise, empiirilise või rakendusliku suunitlusega uurimus. Töö kirjutaja peab määratlema, milles seisneb temapoolne uudne panus.

Bakalaureusetöö (6 EAP) põhiteksti soovituslik maht (s.t sissejuhatusest kuni kasutatud kirjanduse loeteluni) on orienteeruvalt 54 000 tähemärki koos tuhikutega ehk 30 standardlehekülge (1800 tm lehel), aga mitte üle 45 standardlehekülje.

Bakalaureusetöö on kirjutatud eesti keeles, juhendaja ja programmijuhiga eraldi kokkuleppel ka mõnes muus keeles. Bakalaureusetöö vormistuses lähtutakse semiootika osakonna kirjalike tööde vormistamise juhendist.

Bakalaureusetöö ajajoon

SÜGISSEMESTER: TÖÖ ETTEVALMISTAMINE

○ SEPTEMBER: õppejõud tutvustavad oma uurimisteemasid

— individuaalsed kohtumised õppejõududega – juhendaja leidmine

○ NOVEMBER: JUHENDAJA JA TEEMA KINNITAMINE

— 3 päeva enne kavandi esitlus – kirjaliku kavandi esitamine

○ JAANUAR: KAVANDI ESITLEMINE

KEVADSEMESTER: TÖÖ VALMIMINE

— 10 päeva enne eelkaitsmist – töö esitamine juhendajale

— 7 päeva enne eelkaitsmist – töö esitamine eelkaitsmisele

○ MAI ALGUS: EELKAITSMINE

— 10 päeva enne kaitsmist – töö esitamine juhendajale

— 7 päeva enne kaitsmist – töö esitamine kaitsmisele

— 1 tööpäev enne kaitsmist – retsensent esitab retsensiooni

○ JUUNI ALGUS: KAITSMINE

1. Bakalaureusetöö teema ja juhendaja valimine ja kinnitamine

1.1. Tudeng leiab sügissemestri alguses semiootika osakonna õppejõudude hulgast oma bakalaureusetööle vastutavaks juhendaja; vastutava juhendajaga kokkuleppel võib tööl olla kaasjuhendaja, kelleks võib olla ka doktorant.

1.3. Koostöö juhendaja(te) ja juhendatava vahel lähtub TÜ humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna juhendamise heast tavast.

1.3. Bakalaureusetöö teema valitakse koostöös juhendaja(te)ga.

1.4. Bakalaureusetöö juhendaja(d) ja teema kinnitatakse filosoofia ja semiootika instituudi juhataja poolt hiljemalt 6 kuud enne kaitsmist.

2. Bakalaureusetöö kavandi ülesehitus ja esitlemine

2.1. Sügissemestri jooksul koostab tudeng oma bakalaureusetöö kavandi, mis annab ülevaate kavandatavast tööst, ning esitleb seda semestri lõpus kavandite esitlusel. Kavandi esitluse peamine eesmärk on saada tagasisidet ja nõu edasitöötamiseks. Seetõttu võib kavand sisaldada küsimusi ja kahtlusi.

2.2. Bakalaureusetöö kirjalik kavand (u. 5 lk) sisaldab järgmisi osasid:

- töö pealkiri
- juhendaja
- teema valiku põhjendus ja uurimisprobleemi piiritlemine varasema uurimisloo kontekstis
- uurimuse eesmärk, uurimisküsimused
- ülevaade uurimuse teoreetilistest lähtekohtadest ja põhilistest allikatest, mida plaanitakse kasutada
- uuritav materjal ja uurimismetoodika
- töö ülesehituse ülevaade ja põhjendus (miks just sellised peatükid, eeldatav maht)
- kasutatud kirjanduse loetelu

2.3. Kirjalik kavand tuleb esitada kolm tööpäeva enne esitlust. Enne kavandi esitamist peab see olema juhendajaga läbi arutatud.

2.4. Kavandi esitlus on u 20 minutit (kuni 10 minutit esituseks ja kuni 10 minutit aruteluks).

3. Bakalaureusetöö soovituslik ülesehitus

3.1. Bakalaureusetöö koosneb sissejuhatusest, teoreetiliste lähtekohtade, uurimisobjekti ja metoodika kirjeldusest, uurimisobjekti analüüsist, tulemuste ülevaatest, kokkuvõttest ja kasutatud kirjanduse loetelust.

- **Sissejuhatatus** esitab, põhjendab ja piiritleb uurimisprobleemi ning annab ülevaate selle varasemast uurimisloost, avab töö teoreetilised ja metodoloogilised lähtekohad, püstitab töö eesmärgi ja uurimisküsimused ning tutvustab ja põhjendab töö struktuuri. Varasem uurimisloo ülevaade (historiograafia) tutvustab olulisemaid antud uurimisprobleemi või materjali käsitlevaid uurimusi ning selgitab käesoleva töö uudset panust varasemate uurimisloo kontekstis.
- **Uurimisobjekti, teoreetilisi lähtekohti ja meetodikat tutvustava(te)s osa(de)s** kirjeldatakse uuritavat objekti ja põhjendatakse materjali valikut; tutvustatakse uurimistöö eesmärkidest lähtuvalt uurimuse teoreetilisi lähtekohti, andmete kogumise ja/või analüüsimise meetodeid.
- **Analüüsi ja tulemuste osa(de)s** esitatakse kogutud materjali analüüs ja selle tulemuste autoripoolne tõlgendus, mis lähtub väljapakutud teoreetilistest lähtekohtadest.
- **Kokkuvõttes** sõnastatakse töö peamised tulemused (vastused uurimisküsimustele). Arutletakse, kuivõrd tulemused vastavad algselt püstitatud eesmärgile ning milliseid uusi seisukohti või edasise uurimise suundi on võimalik töö baasil kujundada. Antakse ka hinnang uurimismeetodile (kas valitud või väljatöötatud meetodika õigustas end või vajaks korrigeerimist, et jätkata uurimist perspektiivsetes suundades). Kokkuvõtte ei resümeeri tehtud tööd, vaid toob esile bakalaureusetöö käigus saadud uue teadmine.
- **Kasutatud kirjanduse loetelu** sisaldab kõigi töös kasutatud allikate bibliograafilisi andmeid. Loetelu vormistamisel tuleb järgida semiootika osakonna kirjalike tööde vormistusjuhendit.
- Töö võib sisaldada **lisasid** (mahukas pildimaterjal, skeemid, intervjuud jmt), mis ei lähe töö põhiteksti mahu arvestusse.

3.2. Kaitsmisele esitatud bakalaureusetöö juurde kuuluvad: töö algusesse lisatav tiitelleht, abstrakt ja sisukord, töö lõppu lisatav teisekeelne resümees ja eraldi dokumendina allkirjastatud lihtlitsents.

- **Tiitelleht** (vt vormistusjuhend Lisa 1) sisaldab instituudi ja osakonna nime, töö pealkirja, autori nime, töö astme, juhendaja nime, töö esitamise koha ja aasta. Töö pealkiri ei tohi olla trükitähtedes.
- Tiitellehe järel esitatakse tööd lühidalt tutvustav eestikeelne **abstrakt** (annotatsioon), mis on pikkusega kuni 100 sõna, koos 3–5 märksõnaga.
- **Sisukord** esitatakse abstrakti järel. Sisukorras näidatakse töö osade ja alljaotuste numbrid ning täielikud pealkirjad koos nende alguslehekülgede numbritega.
- **Resümees** (ingl k *summary*) esitatakse kasutatud kirjanduse loetelu järel. See on töö inglisekeelne (võõrkeelse töö puhul eestikeelne) lühiülevaade (orienteeruvalt 2000 tm), mis pole kokkuvõtte tõlge, vaid terviklik ülevaade, mis tutvustab töö eesmärki, uuritavat probleemi, uurimiskäiku ja tulemusi. Tõlkima peab ka töö pealkirja.
- Töö lõppu (resümees või lisade järele) lisatakse eraldi dokumendina allkirjastatud

lihtlitsents (vt Lisa 2) ning sellega annab autor ülikoolile loa töö reprodutseerimiseks töö säilitamise ja elektroonse avaldamise eesmärgil ning töö elektroonseks avaldamiseks ülikooli veebikeskkonna kaudu.

4. Bakalaureusetöö kaitsmised

4.1. Bakalaureusetöö eelkaitsmine toimub hiljemalt kuu aega enne kaitsmist.

4.1.1. Töö lubatakse eelkaitsmisele juhendaja nõusolekul. Tudeng peab esitama töö juhendaja(te)le ülevaatamiseks hiljemalt 10 tööpäeva enne eelkaitsmist, kui juhendaja(te)ga ei ole kokku lepitud teisiti.

4.1.2. Hiljemalt üks nädal enne eelkaitsmist esitab tudeng oma töö DOCX-failina Moodle'is.

4.1.3. Eelkaitsmisele esitatakse terviklik töö, mis võimaldab retsensendil ja komisjon saada sellest adekvaatse ülevaate ning anda konstruktiivset tagasisidet. Töö väiksemad osad (nt sissejuhatus, kokkuvõte või mõni alapeatükk) võivad eelkaitsmiseks olla visandlikult esitatud.

4.1.4. Eelkaitsmine on protseduuriliselt sarnane kaitsmisega, kuid kaitsja tutvustab lühidalt (5 min) töö eesmärgi ja seisu, keskendudes puuduolevale ja edasiste plaanidele; retsensent esitab ettepanekud parandusteks kirjalikult.

4.1.5. Eelkaitsmise eesmärgiks on aidata kaasa töö valmimisele, ent selle käigus hindab komisjon ka töö puudustest lähtuvalt, kas see on kaitse tähtjaks teostatav bakalaureusetöö nõuetele vastavana.

4.2. Lõputööle retsensendi määramise eest vastutab programmijuht.

4.3. Kaitsmiskomisjon koosneb vähemalt kolmest hääleõiguslikust liikmest. Kui komisjoni koosseisus on mõne kaitstava bakalaureusetöö juhendaja, osaleb ta selle töö hinde arutamisel sõna-, kuid mitte hääleõigusega.

4.4. Bakalaureusetöö kaitsmisele lubamise eeldus on eelkaitsmise ja kõigi ülejäänud õppeainete läbimine. Õppekava täitmist kontrollib instituudi õppekorraldusspetsialist.

4.5. Nõuetekohaselt vormistatud töö esitatakse kaitsmisele vastutava juhendaja kirjalikul loal. Tudeng peab esimata töö juhendaja(te)le ülevaatamiseks hiljemalt 10 tööpäeva enne eelkaitsmist, kui juhendaja(te)ga ei ole kokku lepitud teisiti.

4.6. Hiljemalt üks nädal enne kaitsmiskuupäeva esitab tudeng oma bakalaureusetöö elektrooniliselt (PDF-failina) Moodle'is ja paber kandjal ühes eksemplaris kõvas köites osakonna sekretärile.

4.6.1. Paber kandjal bakalaureusetöö jääb pärast kaitsmist säilikuks instituudi raamatukokku. Bakalaureusetöö ning bakalaureusetöö osaks olevad multimeediafailid avaldatakse elektrooniliselt Tartu Ülikooli raamatukogu

digitaalarhiivis, v.a. kui õppeprodekaan on autori eelnevalt esitatud ja põhjendatud taotlusel otsustanud teisiti (vt HV valdkonna kaitsmiskord).

4.7. Retsensent esitab hiljemalt üks tööpäev enne kaitsmist komisjonile ja lõputöö kaitsjale kirjaliku retsensiooni.

4.8. Bakalaureusetöö kaitsmine on avalik, v.a. kui õppeprodekaan on selle kaitsja põhjendatud taotluse alusel kuulutada kinniseks. Kaitsmiskomisjoni esimees võib põhjendatud juhul lubada kaitsmisel osalemist ka reaalajas toimuva kahe-suunalise pilti ja heli võimaldava side abil.

4.9. Kaitsmisel osalevad kaitsja juhendaja ja retsensent, v.a. juhul, kui nad ei saa mõjuval põhjusel kaitsmisel osaleda. Retsensendi kaitsmiselt puudumisel loeb nende arvamuse bakalaureusetööst ette kaitsmiskomisjoni esimees. Juhendaja esitab puudumise korral komisjonile oma hinnangu kirjalikult.

4.10. Kaitsmise põhietapid on:

- 1) kaitsja ettekanne, milles ta tutvustab lühidalt oma töö põhiseisukohti (kuni 10 min);
- 2) retsensendi hinnang tööle koos tugevuste ja nõrkuste väljatoomisega
- 3) retsensendi küsimused kaitsjale ja akadeemiline väitlus kaitsja ja retsensendi vahel;
- 4) komisjoni liikmete ja teiste kohalviibijate küsimused ning kommentaarid;
- 5) kaitsja lõppsõna. Kaitsmine kestab 40 minutit.

4.11. Lõpliku hinde bakalaureusetööle annab kaitsmiskomisjon kinnisel arutelul, võttes arvesse ka retsensendi hindeettepanekut ja juhendaja arvamust. Kaitsmiskomisjon on hindamisel otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole kaitsmiskomisjoni koosseisust.

4.12. Bakalaureusetöö kaitsmise tulemus tehakse teatavaks vahetult pärast kaitsmisprotokollide vormistamist, kuid mitte hiljem kui ühe tööpäeva jooksul kaitsmise toimumisest.

4.13. Bakalaureusetöö korduskaitsmine saab toimuda kõige varem järgmisel semestril.